

Fost l-artikli marbutin ma' kull suġġett ta' kull harġa, wieħed isib dawk b'aspett bibbliku, patristiku, liturgiku jew ta' tagħrif storiku. Tingħata wkoll tifsira ta' ikona marjana b'tagħrif dettalja kif ukoll servizz ta' *Lectio Divina* dwar it-test relatati meħud mill-Iskrittura. Żewġ paġni oħra jkollhom messaġġ b'tifsir u stampi addattati għaż-żgħar. Fost il-qari bl-ingliz, għal 13-il puntata, kellna interessanti l-artikli "The Shrine of the Blessed Virgin of Ta' Pinu", ġrajiġet storiċi b'tagħrif rivedut mill-E.T. Mons. N. Cauchi, Isqof Emeritu. Għalkemm tidher l-iktar bhala rivista għal kategorija ta' ċertu livell, xorta tista' tkun fidejn gruppi li jgħiġi lil xulxin fil-qari tagħha dwar il-Madonna.

SEMINARJU B'VIŽJONI 'L BARRA MINN XTUTNA

Is-sena intermedjarja għas-seminaristi issa daħlet fit-30 sena tagħha mindu fl-1977 kienu siefru 2 studenti bħala waqfa wara l-ewwel 3 snin ta' studju fis-seminarju maġġuri.

L-ghan ewljeni ta' din il-waqfa jidher spjegat fid-Direttorju tal-formazzjoni fil-parti fejn hija mfissra l-linjal gwida tas-seminarju. "Waqt li jħalli s-seminarju, il-familja u 'l-pajjiżu, is-seminarista imur fi djoċesi oħra u fl-istess hin jibqa' fkuntatt ma' saċċerdoti oħrajn fħidma pastorali. Għaliex huwa żmien li matulu jkun jista' jagħmel evalwazzjoni u dixxerniment ahjar halli jiddeċiedi b'impenn iktar ċar dwar l-għażla tiegħu wara Kristu fil-hajja saċċerdotali".

Matul is-snini il-possibilitajiet fis-safar baqgħu jvarjaw anki rigward il-pajjiżi fejn marru. L-ġħażla ssir b'konsultazzjoni wiesgha waqt li jiġi kkonsidrati għadd ta' fatturi skond l-individwu li jkun. L-arranġamenti mhux dejjem isiru ma' saċċerdoti għawdex, li x'uħud minnhom ikunu qed iservu ta' kappillani. Hemm dawk li jiġi milquġi minn barranin, dejjem bl-approvazzjoni tas-superjuri tagħhom. Tingħata l-attenzjoni meħtieġa matul il-perijodu tas-safar u ma jiġi neeqsa l-kuntatti minn kull naħha, inkluži s-superjuri tas-seminarju.

Fuq medda ta' tant snin l-esperjenzi tal-hidma f'postijiet oħra varjaw sewwa. Min fi djar tat-tfal jew ta' l-anzjani, min f'istituti tal-morda jew b'persuni b'dizabilita', min fi skejjej kattoliċi jew f'kulleggi tar-reliġjużi. Jekk ikunu fir-residenza tal-parroċċa, is-seminaristi kienu jwettu xogħol pastorali bhala ministri straordinarji tat-tqarbin, hseb ta' l-abbatini, laqgħat ta' gruppi parrokkjali, katekeżi ma' dawk li ssirilhom thejjija għas-sagamenti, animazzjoni f'servizzi liturgiċi jew žjajär fi sptarrijiet jew homes.

MOVIMENT DINJI TA' TALB GHAS-SACERDOTI

L-intervista ma' xi membru tal-kleru li jinsab imsiefer did-darba hija differenti. Qed inġibu siltiet mit-tweġġibiet li ta' l-Kard. Claudio Hummes OFM, il-Prefett il-ġdid tal-Kongregazzjoni ghall-Kleru mill-2006.

Kard. Hummes isemmi l-importanza ta' iktar talb bl-adorazzjoni għall-qdusija tal-kleru, it-twaqqif tal- "Kmamar ta' Fuq" frabta ma' l-Ewkaristija, il-maternita' spiritwali għas-saċċerdoti, u l-htieġa ta' riparazzjoni għall-ħsara li saret lil xi vittmi.

Q. Why is there such a pressing need to further this initiative for reparation for the shortcomings of priests and for their sanctification at this very moment?

A. There have always been problems because we are

all sinners. Today, however, events that really are very serious have been pointed out. Obviously, it should always be remembered that only a minimal part of the clergy is involved in these grave situations. Not even as much as 1 percent of the clergy has anything to do with problems of moral and sexual conduct. The overwhelming majority have absolutely nothing to do with this kind of thing.

But to continue to live their own vocation and mission in the contemporary world all priests need spiritual assistance. Moreover, the Church has always prayed for the atonement of the sins of all. This, for instance, is one of the characteristics of the traditional devotion to the Sacred Heart of Jesus.

Q. What does this specific initiative entail?

A. We thought of two distinct forms: Eucharistic adoration, perpetual if possible, and spiritual motherhood for priests. Even though these are two different realities, they are very often combined precisely in Eucharistic adoration.

Q. Did you send a letter to the Bishops? What did you ask them?

A. We suggested to the Bishops that they promote in their Dioceses true and proper "Upper Rooms", where consecrated and lay people, joining forces and in a spirit of true communion, can pray for genuinely real reparation

and purification in the form of continuous Eucharistic adoration, through the intercession of the Mother of God.

Q. Do women religious have a special role?

A. After Mary's example, consecrated women can spiritually adopt priests and help them with the offering of themselves, with prayer and with penance. This initiative makes it possible to acquire an ever greater knowledge of the ontological link between the Eucharist and the priest, as well as of the special motherhood of Mary with regard to all priests.

Q. What does being a spiritual mother to priests mean?

A. The vocation to be a spiritual mother to priests is too little known, hardly understood and thus rarely lived, despite its vital and fundamental importance. Independently of their age and civil status, all women may become spiritual mothers to a priest. This applies especially to women missionaries and Religious who offer their whole life to God for the sanctification of humanity. Offering spiritual motherhood therefore means being people who pray for a specific priest and thus

**NINGHAQDU LKOLL MA' MONS. ISQOF
MARIO GRECH BIEX NAWGURAW
L-GħID IT-TAJJEB
LIL XULXIN B'HEĞġA QADDISA
U DEJJEM IMGEDDA BIT-TISHIH
FIL-WEGħDIET SAČċERDOTALI TAGħNA
NHAR HAMIS IX-XIRKA, 20 TA' MARZU**

accompany him throughout his life, usually anonymously. History tells us, moreover, that this bears important spiritual fruits for priests.

Il-maternita' spiritwali ma' tesklidix il-fraternita' spiritwali li bhala inizjattiva tad-djoċesi mis-sena l-oħra s-saċċerdoti kollha titqassim ilhom il-lista shiha tagħhom, imqassma fi gruppi b'mod alfabetiku, biex f'kull ġurnata tax-xahar isir talb speċjali għall-persuni ta' dak inhar. Dan nistgħu ngħixuh anki frabta mas-Sena Pawlina li esprima xewqu meta qalina: "Jien niftakar fikom dejjem fit-talb tiegħi" (Rum 1, 9).

MESSAĠġ TA' L-ISQOF

Qed nikteb dan il-messaġġ fil-bażilika ta' Nazareth, quddiem il-grotta fejn skond it-tradizzjoni l-Anġlu habbar lil Marija li kellha tkun Omm Alla. Mhx l-ewwel darba li ġejt nitlob f'dan is-Santwarju; imma hija l-ewwel darba li għandi l-grazzja li nikkontempla l-misteru ta' l-Inkarnazzjoni fil-kumpanija sabiha tal-komunità tas-Seminarju Maġġuri tagħna - seminaristi, superjuri u xi ghalliem.

Imma għandi motiv ieħor ghaliex il-waqfa f'dan is-Santwarju din is-sena għandha tifsira partikulari: ghax propju skond il-Pjan Pastorali attwali, hija l-ikona ta' Marija ti tinsab disposta biex tilq'a l-Kelma li qed takkompanjana fl-impennej li qed nagħmlu biex inkunu "Hbieb ta' l-Evanġelju".

Kif kelli l-okkażjoni nirrifletti mas-saċċerdoti fid-diskors li għamiltihom fil-laqqha tal-bidl ta' l-awguri ta' l-ewwel tas-sena (5 ta' Jannar 2008), il-Knisja hija "creatura Verbi". Hijha l-Kelma t'Alla li tibnina u tqaddisna. Aħna s-saċċerdoti msejhni biex, bhala ministri tal-Kelma, inlaqqhu l-Kelma mal-bniedem ta' l-llum biex tkun din il-Kelma li tibnha u tigwidah.

Għalhekk f'dan is-Santwarju, fejn bis-sehem ta' Marija l-Verb sar bniedem u għammar fostna, jien konxju mill-fatt li xi drabi jista' jaġrla bhal-Lhud li "l-Kelma kienet moħbiha għalihom li ma setgxu jifhem" (Lq. 9,45). Għalhekk tlabb għalikom, ħuti fis-saċċerdożju, biex fuq l-eżempju ta' Marija, Omm is-saċċerdot, u bl-ghajnejha tagħha, tkomplu tistinkaw biex bit-talb u bl-istudju tapprofonix aktar il-Kelma, biex imbagħad twassluha lill-oħrajn.

F'dan il-kuntest, irrid infisser l-apprezzament tiegħi għall-hidma li intom twettqu biex tħiġi lill-komunità nisranja tibq'a tkun "creatura Verbi".

Insellmilkom bl-istess tislima li kellew l-Anġlu Gabriel għal Marija: "Il-Mulej magħkkom".

12 ta' Frar 2008

+ Mario Grech
Isqof t'Għawdex

UNITY BUILT BY PRAYER

At the end of the Week of Prayer for Christian Unity, we are even more conscious that the task of restoring unity, which demands all our energy and efforts, is infinitely above our own possibilities. Unity with God and our brothers and sisters is a gift that comes from on high, which flows from the communion of love between Father, Son and Holy Spirit in which it is increased and perfected.

It is not in our power to decide when or how this unity will be fully achieved. Only God can do it! Like St Paul, let us also place our hope and trust "in the grace of God which is with us".

At the end of his Letter to the Christians of Thessalonica, he added a series of very concrete exhortations: to encourage the participation of all, to sustain the week, to be patient and not to repay evil for evil to anyone but to always seek good, to rejoice and to give thanks on every occasion.

Paul puts the imperative "pray without ceasing" in the midst of these exhortations. In fact, the other recommendations would lose their power and coherence were they not sustained by prayer. Unity with God and with others is built first of all through a life of prayer, in the constant search for "the will of God in Christ Jesus for us".

The invitation St Paul addressed to the Thesalonians is still timely. In the face of the shortcomings and sins that still prevent the full communion of Christians, each one of these exhortations has retained its relevance, but this is particularly true of the order "pray without ceasing".

Our desire for unity must not be limited to isolated occasions; it must become an integral part of our whole prayer life.

(P. Benedict XVI at the Vespers Liturgy at the Roman Basilica of St Paul Outside-the-Walls, on 25th January 2008).

Kull korrispondenza għandha tintbagħha li-Kurja li:

MGR. SAVIOUR GRIMA,
Delegat tas-Saċċerdoti Ghawdex Imsefrin.
Email: savgrima@maltanet.net

WALES TGHIN LILL-PERU'

"Fit qabel il-Milied fil-parroċċa ta' La Tomilla sar il-ftuħ ta' kumpless li se jservi bħala klinika, żewġ sulari minnu huwa centru għaż-żgħażaq u kċina fejn il-familji foqra jkunu jistgħu jiġu jiekk b'xejn kuljum". Inkārigat minn din il-parroċċa hemm Fr. Giovanni Cefai MSSP (Żebbuġ) li fl-istess okkażjoni fakkar ukoll l-10 anniversarju ta' l-ordinazzjoni saċċerdotali tiegħu flimkien ma' Fr. Victor Zammit MSSP, miz-Żebbuġ ukoll.

Sistema ta'xogħol fejn madwar 22 persuna, kbar u żgħar, irġiel u nisa, qed jagħtu l-bejt tal-kċina.

Fr. Giovanni xtaq li ma jħallix barra lil ħu Fr. Joseph li ġie minn Wales fejn ilu jaqdi l-ħidma saċċerdotali tiegħu mill-1973. "Hija Fr. Joe flimkien mal-parruccani tiegħu huwa benefattur tagħna. Għalhekk kien jixraq li jattendi għal din iċ-ċelebrazzjoni u jifta u jberek parti mill-kumpless".

Il-festi kienu jinkludu konċelebrazzjoni fejn kienu preżenti 10 saċċerdoti, fosthom is-superjur reġjonali Fr. Victor Livori MSSP li għamel l-omelja. "Wara l-quddiesa għamilna party kbir għal dawk kollha preżenti".

Fr. Giovanni zied jgħidilna li din kienet it-tielet żjara li Fr. Joe għamel lill-parroċċa tieghu. "Huwa għandu ħafna għal qalbu l-ħidma missjunarja tas-Socċjeta' ta' San Pawl, u n-nies issa saru jafuh tajjeb u jħobbu ukoll ghall-ħidma li jwettaq qalb il-foqra tagħna u għad-donazzjonijiet li jiġib mill-parroċċa tiegħu".

Japplika sewwa kliem is-Salmista: "Kemm hi haġa sabiha u ħelwa li l-ahwa jgħammru flimkien" (S. 133, 1) għax għalkemm l-ahwa Cefai jinsabu bogħod minn xulxin, il-ħsieb u l-qalb jinsabu flimkien.

SAĆERDOT ĠDID, FROTT TA' GŻIRITNA

Is-sena li ghaddiet Dun Ġużepp Camilleri (Xewkija) kellu esperjenza partikulari meta assista ghall-ordinazzjoni saċċerdotali ta' Efrain Peralta, patri franġiskan. "Niftakar l-ewwel darba li Itqajt mieghu kien f'jalpatagua, meta kellu 15-il sena. Dak inhar għamill kuraġġi ghax qalli li l-Gwatemala tilqagħni bil-ferħ waqt li ttama li nibqa' hemm għal zmien twil.

"Għaddew 15-il sena u qatt ma bsart li dak iż-żagħżugħ kien se jiġi ordnat saċċerdot. Harisna lejn xulxin u dritt tani x'hixhem li l-ġrazza li kien qed jiċċevi kienet frott l-imħabba u l-ħidma tal-patrijet franġiskani maltin, fosthom Patri Pietru Pawl OFM (Nadur). Fil-jum ta' l-ordinazzjoni Imħa tħafna żgħażaq u qiegħi kienet jidher minnha".

Dun Ġużepp stħajlu qed jilmah ukoll tant erwieħ oħrajn li fil-futur kellhom jinqdew bis-servizz ta' Patri Peralta għall-hwejjeġ spiritwali, bħalma huma t-tfal għall-magħmudija jew għall-ewwel tqarbin. Xejn inqas għall-ħtieġi tiegħi oħrajn bħalma huma dawk foqra bidejhom miftuha jew għaddejjin mit-tbatija għax neqsin mill-imħabba jew mill-ikel.

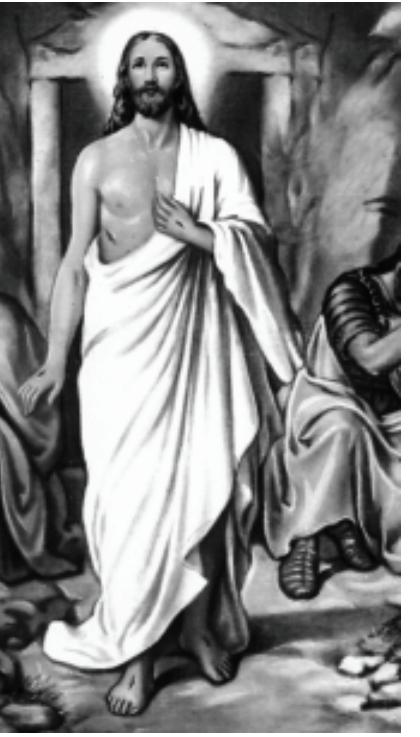
"Kif poġġejt idejja fuqu, f'dik il-ħemda profonda, tħall lill-Mulej sabiex iżommu fl-imħabba tiegħi. Lura fposti bdejx nirrifletti waħdi fuq it-tjubija tal-Mulej li għoġġu jinqeda bina. Kemm għandha ghax ngħożżu dan it-teżor tas-saċċerdożju tagħna b' imħabba kbira!

"L-ewwel ma resqet biex titqarben kienet l-ġħażiż ommu Izabel, mara mdahħla fiż-żmien imma fuq wiċċha dehret iż-żogħżja tal-qalb". F'kelmejnej fi tmien iċ-ċelebrazzjoni, Patri Peralta rringrażżja li dawk li għenhu waqt li fisem sħabu l-franġiskani radd hajr lill-Maltin kollha ghax bl-ġħajnejha tagħhom u b'mod speċjali tal-komunita' franġiskana li fi ħdanha sab appoġġ qawwi għas-sejħa tiegħu.

Dun Ġużepp temm jgħidilna iktar x'hass. "Xtaqt li Malta kollha kienet preżenti. Dan kien rigal ta' gżiżi, mill-bogħod, minn pajiżna. Gżira żgħira mżejna b'qalb kbira, mimlija mħabba għal tant nies li jeħtieġu l-imħabba".

APPUNTAMENT GHAS-SAJF

Jekk tkun fostna għall-vaganzi tiegħek fwaħda minn dawn il-ġranet: is-Sibt 12 ta' Lulju jew is-Sibt, 23 ta' Awissu, nistennew li niltaqgħu bħalma għamila fl-ahħar snin. Xorta nfakruk permezz ta' stedina flimkien ma' Mons. Isqof bhala sinjal ta' rabta u rispett lejn il-Ragħaj Spiritwali tad-Djočesi.

B'XEWQAT SBIEħ FL-GHID TAL-MULEJ

SAFAR LI MA JIFRIDNIEX

Nirringrażżjaw lil dawk kollha li kultant joffru xi fuljett, bulletin parrokkjali, kalendarju jew news-sheet ohra fejn jgħaddulna xi tagħrif ta' l-aktivitajiet pastorali li jkunu għaddejjin.

Nirringrażżjaw ukoll lil min mill-iktar fis- jnfurmana b'xi tħidil fl-indirizz jew il-parroċċa. Qed nippuraw inżidu kull xorta ta' mezz ta' komunikazzjoni: Mobile, Fax, E-mail, website, etc.

Qed nibagħtu "IL-HAJJA F'GHAWDEX" b'tant ahbarriji lokali. L-amministrazzjoni tapprezza kull offerta għall-ispejjeż tal-posta. Grazzi.

ŻMIEN DIFFIČLI GHALL-KENYA

"It-tfal u l-familji jgħid il-konċerċi tiegħek fwaħda għal-ġħidil. Jalla l-Mulej iż-żommna dejjem f'sahħitna biex inkomplu naħdmu għal dawn in-nies f'qar". L-awguri li xtaq jaqsam magħna Patri Spiru Galea OFM Kap. (Għarb) ghall-ġranet tal-Milied u tas-Sena l-Ğidida ma damux wisq ma ttappnu bl-ikrah fħafna partijiet tal-Kenja minnha sensiela ta' vjolenza li nħolqot wara l-

elezzjoni ġenerali li nżammet f'Dicembru li għadda.

Patri Spiru fakkarna kif marru fil-qasam edukattiv fejn qalilna li "l-iskola primarja fir-raħal ta' Emmaus sejra tajjeb ħafna. F'Hola bdejna nibnu skola tan-nursery ukoll... Issa qed naħsbu biex nibnu skola sekondarja oħra halli l-studenti jibqgħu għaddejjin minn skola għall-ohra".

Dan mhux kollo għax "bl-ġħajnuna tal-benefatturi ħafna tfal setgħu jħallsu l-miż-żgħata għall-edukazzjoni. Lil dawk li bdew l-ewwel sena fl-iskola sekondarja xtrajnejhom affarrijiet li jridu jieħdu magħhom billi hawn dawn l-iskejjal huma boarding. Xraja wkoll ħafna xibka tan-nemus biex ikunu jistgħu jiskansaw il-marda tal-malarja".

Fil-qasam agrikolu ġiet mogħtija l-ġħajnejha fejn kien possibbi. "Xraja mutur tal-ħart u issa naraw jekk in-nies ikunux jistgħu jħallsu l-għaddejjin tagħhom. Xraja wkoll żrieragh tal-qamħiż rum biex in-nies seta' jkollhom l-ikel meta jintlaqtu minn disgrazzi naturali".

Fil-fatt anki s-sena 2007 ghaddiet mit-taqlib tagħha wkoll. "Kellna żmien ta' għargħar u żmien ta' nixfa" qalilna Patri Spiru, "bil-malti nghidu jew nejja jew mahruqa. Kien problem kbar għall- bdiewa li tilfu l-prodotti ta' l-ġħelieqi kif ukoll għar-rgħajja speċjalment waqt in-nixfa. Aħna minħabba din is-sitwazzjoni bqajna nqassmu ħafna ikel, bħal fażola u qamħiż".

Nafu biżżejjed kemm il-parroċċa ta' Patri Spiru qed twettaq mill-ahħjar li tista' biex tgħiex ħafna lil dawk kollha xi fuljett, bulletin parrokkjali, kalendarju jew news-sheet ohra fejn jgħaddulna xi tagħrif ta' l-aktivitajiet pastorali li jkunu għaddejjin.

Nirringrażżjaw ukoll lil min mill-iktar fis-

SANTWARJU MŽEJJEN B'RIVISTA

F'dawn ix-xhur qed tkun imfakkra l-125 sena mill-ġraja tas- Sejħa tal-Madonna mill-kappella "Ta' Pinu" u li tilhaq il-qofol tagħha fit-22 ta' Ġunju, il-ġurnata propja li fiha, kif ġie mħabbar mill-Konferenza Episkopali Maltija, "minħabba raġunijiet pastorali f-iż-żewġ djoċesijiet qed tiġi cċelebrata t-tifikra solenni".

Bi thejjija għall-ewwel centinarju ta' l-1983, id-direzzjoni tas-Santwarju tal-Madonna ta' Pinu hasbet biex tħidha tippubblika rivista, bl-ewwel ħarġa f'Jannar 1980, bl-isem propju tal-post. Għal 7 snin il-pubblikazzjoni kienet toħroġ kull 3 xħur sakemm fl-1987 bdiet tkun kull xahrejn. Mill-2002

reġgħet bdiet tkun kull 3 xħur, b'format ikbar, b'kontenut u temi spċċiċi differenti għal kull ħarġa. Sa mill-bidu tagħha kull darba ġġib intenzjoni spiritwali x'taqṣam mal-qarrejja tagħha.

L-iskop principali ta' din ir-rivista, li issa waslet fil-143 ħarġa tagħha, huwa li jwassal qari marjan taħta forma ta' tagħrif storiku, teologiku, liturgiku u anki ta' xejra letterarja. Biex tintwera r-rabta tagħha mas-santwarju, wieħed isib il-paġni bl- ismijiet ta' dawk li esprimew il-ġrażzi lill-Madonna, tat-trabi li ġew ippreżentati u għal-ħafna snin tas-saċċerdot li jkunu qaddsu fl-istess santwarju. Ma tonqosx kronaka dettaljata, imsejha "Mill-Hajja tas-Santwarju", bl-aktivitajiet principali, fosthom il-pellegrinagi ta' kull xorta. Fost il-harġiet spċċiċi wieħed isib dik ta' Mejju-Awwissu 1990 b'taghrif dwar iż-żgħaż-żejt lokali. L- amministrazzjoni tapprezza kull offerta għall-ispejjeż tal-posta. Grazzi.

META TKUN GHAWDEX

• Int mistieden għal-laqgħ organizzati għas-saċċerdot flimkien.

• Int milquġi f'mumenti ta' adorazzjoni ma' Gesù Ewkaristija fi gruppji.

• Int mitlub tikkuntatt ja l-Rettur biex tkun tista' tkellem lis-seminaristi u magħħom taqṣam esperjenzi li jniżi fihom heġġa u viżjoni għall- ħajja futura tagħhom.

• Int imfakkar biex issellem lil Mons. Isqof bhala sinjal ta' rabta u rispett lejn il-Ragħaj Spiritwali tad-Djoċesi.

